

Večina snovi v prvih treh delih knjige je pedološka, vendar je močno poenostavljena in prirejena za potrebe geopedologije. Sam avtor je napisal, da je precej tvegano, ko se spušča na delovno področje, ki ni naše. Zato se povsod izogne strogo pedoloških razglabljanj in ima stalno pred očmi ves kompleks pojavov v pokrajini.

V zadnjem, četrtem delu knjige pa pisec preide k sami geopedologiji. Cilj tega dela je pokazati, kako lahko pedološke metode, oprte na nekatere druge tehnike, ki so dokaj preproste, razširijo geografiji delovno področje. Najprej obravnava avtor oblikovanje pobočij in erozijo ter degradacije prsti. Nato posveti pozornost analizam v laboratoriju, zlasti analizi peskovne frakcije, saj nam ta analiza da podatke o dinamiki v prsti in s tem o sistemu erozije. Po analizi v laboratoriju sledi še študij frakcije peska po statistični poti. Poglavje se konča s prikazom uporabnosti avionskih posnetkov v geopedologiji.

Na koncu četrtega dela je v kratkem zaključku nanizanih nekaj konkretnih primerov geopedoloških proučitev (iz južne Francije in Kalifornije). V tem zaključku kot tudi v predhodnih poglavjih je tekst ponazorjen s kartami, tabelami in diagrami. Ljiteratura in viri, na katere se je opiral avtor so dokaj številni in razvrščeni v bibliografijo uvoda ter predgovora in v orientacijsko bibliografijo, ki obsega dvanajst strani. Na koncu vsakega poglavja pa je še dopolnilna literatura.

Vsako, ki ga zanimajo vprašanja v zvezi s prstjo v pokrajini, bo našel v tej knjigi marsikatero pojasnilo; če pa ga ne bo našel, mu bo pa dala ideje in vzpodbudo za delo in iskanje odgovorov na vprašanja, ki so v zvezi s to problematiko.

Franc Lovrenčak

Andrzej Marian'skij, Sovremennye migracii naselenija. Izd. »Statistika«, Moskva 1969, 224 strani, z 38 tabelami in 53 diagrami in kartogrami.

Kljub temu, da prebivalstvene selitve že dlje časa predstavljajo eno izmed pomembnih delovnih območij v družbeni geografiji, pa smo žele s knjigo poljskega geografa Andrzeja Maryanskega dobiti zaokrožen vpogled v geografijo selitev v zadnjih treh desetletjih. Avtor prikazuje in razčlenjuje tiste selitvene tokove in njih odmevnost v sodobnem gospodarskem razvoju sveta in posameznih dežel, ki so geografsko najznačilnejše za današnji čas.

Knjiga, ki je prvič izšla na Poljskem leta 1966, je razdeljena na štiri dele. V uvodnem poglavju razčlenjuje avtor selitve z različnih vidikov: a) po prostorski usmerjenosti in razsežnosti v medkontinentalne, meddržavne in v notranje oziroma domače; b) po osnovnih vzrokih v selitve z gospodarskim ali s političnim ozadjem; c) po času trajanja v trajne in začasne oziroma sezonske selitve. Seveda je med temi osnovnimi tipi vse polno prepletanj, ki dajejo posameznemu selitvenemu toku kompleksnejši značaj, kar pride pri konkretnem obravnavanju selitev po področjih še prav lepo in vidno do izraza.

Najprej avtor obravnava velike medkontinentalne selitve (str. 18-80), kjer so prikazane vse glavne države današnje imigracije (ZDA, Kanada, Avstralija, Nova Zelandija, države Južne Amerike), kakor tudi države emigracije, kj v glavnem zajema Evrope (Vel. Britanija, Italija, Spanija, ZR Nemčija idr.). V knjigi sta še posebej podana dežela Afrike in Azije pri medkontinentalnih selitvah. Čeprav je težišče v prikazu današnjih selitev, pa nas avtor v tem poglavju dokaj dobro seznanja z njihovim zgodovinskim potekom oziroma z njihovimi karakteristikami, ki nam omogočajo boljše dojetje selitvenega procesa.

V drugem delu knjige so prikazane tiste meddržavne selitve, ki jih pogojujejo in sprožijo gospodarski razlogi (str. 81-115). Tu nas avtor v glavnem seznanja s selitvami v zadnjih dveh oziroma treh desetletjih. Te selitve s pisano paleto različic so prikazane po celinah, v okviru katerih so karakterizirane posamezne države imigracije in emigracije. Iz razumljivih vzrokov je avtor v prvem poglavju največ prostora namenil meddržavnim selitvam

v Evropi in Aziji. Med drugimi zanimivostmi je značilno priseljevanje v Kuvait, preseljevanje delavcev v Afriki pa selitev Mehikancev v ZDA, selitev delovne sile v Evropi, kjer je omenjen tudi delež Jugoslavije itd.

V tretjem poglavju je prikazana tista zvrst meddržavnih prebivalstvenih selitev, ki so se oživile ali poživile zaradi meddržavno političnih razmer (str. 114-146). Tu so prikazane vse najpomembnejše selitve, ki so jih po drugi svetovni vojni sprožile spremembe državnih meja (predvsem med Nemčijo in Poljsko, Poljsko in ZSSR, Jugoslavijo in Italijo itd.) ali pa nastanek novih držav (Izrael, Indija in Pakistan). Prav tako so osvetljene številne repatricije (npr. 6,3 milj. Japoncev) ter omenjene še druge selitve bodisi v Aziji bodisi v Afriki.

V četrtem delu knjige so opisane notranje selitve (str. 147-215), in sicer selitve podeželskega prebivalstva v mesta in v industrijska naselja, pa selitve med posameznimi področji znotraj držav, naseljevanje nanovo pridobljenih kmetijskih površin. Vendar moram pripomniti, da v sklopu notranjih selitev avtor ne obravnava dnevnega nihanja delovne sile. Za geografski prikaz značilnosti in problematike notranjih selitev prebivalstva je avtor izbral nekaj najtipičnejših držav, in sicer ZSSR, kjer še posebej prikazuje selitve pred letom 1917, Kitajsko, Indonezijo, ZDA, Kanado in Brazilijo. Nadalje so shematsko podane še selitve v nekaterih evropskih državah (Poljska, ČSSR, Francija, Velika Britanija in Italija) pa v Aziji, Afriki idr. V sklepnem delu knjige je omenjeno tudi začasno naseljevanje Arktike in Antarktike.

Knjiga Marianskega je za geografijo pomembno delo. Posebno zahvalo pa smo avtorju dolžni, ker se ni izgubil v grmadi različnega statističnega gradiva, temveč nam je prav na njegovi osnovi ob ustrezni metodološki interpretaciji prikazal obseg in značaj številnih selitev z zadnjih treh desetletjih. Vsebina je podana jasno in pregledno, dopolnjena je z bogatim faktografskim gradivom in ker ostaja povrh vsega avtorjeva misel vedno na realnih tleh zdravega razuma, sem prepričan, da bo tudi pri nas našel na ugoden sprejem.

Milan Natek

Basler Beiträge zur Geographie und Ethnologie. Ergänzungshefte zu REGIO BRASILIENSIS. Hefte für jurassische und oberrheinische Landeskunde, herausgegeben von der Geographisch-Ethnologischen Gesellschaft Basel.

Geografsko-etnološko društvo v Baslu je s sodelovanjem Geografskega inštituta v Baslu začelo izdajati v zadnjem desetletju serijo geografskih monografij v samostojnih knjigah, ki glede na obsežnost, resnost in tehtnost zaslužijo vso pozornost. Med osmimi dosedanjimi knjigami najdemo geomorfološke razprave (npr. o spodnjih terasah v okolici Basla, o morfometričnih raziskovanjih v Vogezih), razpravo o razvoju železnic v Juri, razpravo o geografiji in razvojnem planiranju pa tudi razprave tipa regionalnih družbenogeografskih raziskav (npr. W. A. Galusser, *Studien zur Bevölkerungs- und Wirtschaftsgeographie des Laufener Juras*, Basel 1961). Posebno pozornost pa vzbujata dve študiji iz mestne geografije.

Prva, Huga W. Muggli-a, obravnava Veliki London in njegova nova mesta (*Greater London und seine New Towns*, Studien zur kulturräumlichen Entwicklung und Planung einer grosstädtischer Region, Basel, 1968). Med številnimi geografskimi obravnavami tega vlemesta je ta disertacija ena redkih, ki prikazuje geografsko podobo mestne regije Londona in njenih novih členov po l. 1945 — novih satelitskih mest. (Doslej so satelitska naselja obravnavali predvsem urbanisti). Glede na to je avtor skušal najprej omejiti vlemesto in njegovo regijo, nato pa se je osredotočil na njun hitri populacijski in teritorialni razvoj in iz te situacije in stiske se porajajočo idejo decentralizacije vlemesta, katere zavestni izraz je bilo kasneje osem postopoma zgrajenih novih mest: Basildon, Bracknell, Crawley, Harlow, Hatfield, Hemel Hempstead in Welwyn Garden City. Za vse tiste, ki se navdušujejo za takšne urbanistične rešitve, so nedvomno zanimive ugotovitve o razvoju, funkcioniranju in uspešnosti teh satelitskih naselij.